

Protocol medisch handelen en medicijnverstrekking

Inhoudsopgave

Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen	2
1. Het kind wordt ziek op school	4
2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek	5
3. Medische handelingen	7
Bijlage 1: Toestemmingsformulier het kind wordt ziek op school	10
Bijlage 2: Toestemmingsformulier verstrekken van medicijnen op verzoek	12
Bijlage 3: Toestemmingsformulier uitvoeren van medische handelingen	14
Bijlage 4: Bekwaamheidsverklaring uitvoeren van medische (BIG)handelingen	16
Bijlage 5: Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit	17

Inleiding over medicijnverstrekking en medisch handelen

Leerkrachten op school worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet. Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouders of verzorgers om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Steeds vaker wordt werkelijk medisch handelen van leerkrachten gevraagd zoals het geven van sondevoeding, het geven van een injectie, het prikken van bloedsuiker enz. Met de komst van Passend Onderwijs is het mogelijk dat steeds meer basisscholen met deze vragen te maken krijgen.

De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden. Leerkrachten en schoolleiding moeten zich realiseren dat wanneer zij fouten maken of zich vergissen zij voor deze handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden. Het is van belang dat er in deze situaties gehandeld wordt volgens een vooraf afgesproken en ondertekend protocol. Daarom wil GGD Gelderland-Zuid middels dit protocol scholen een handreiking geven over hoe in deze situaties te handelen en biedt dit protocol enkele voorbeelden van overeenkomsten. Afwijken van dit protocol heeft ook verzekeringstechnisch en mogelijk ook juridische consequenties. Daarover later meer bij het onderdeel aansprakelijkheid.

Dit protocol is bedoeld als leidraad voor besturen, directie en medewerkers op scholen. Indien scholen dit protocol willen gebruiken, zal de school hiervoor altijd toestemming moeten vragen met het bevoegd gezag (het eigen schoolbestuur). Het bevoegd gezag beslist over het beleid inzake medisch handelen op de scholen. Dit protocol wordt gebruikt door alle scholen van Bommelerwijs.

De volgende drie situatie kun je onderscheiden:

1. *Het kind wordt ziek op school*
2. *Het verstrekken van medicijnen op verzoek*
3. *Medische handelingen*

De eerste situatie laat de school en leerkracht geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de leerkracht moet direct bepalen hoe hij moet handelen. Bij de tweede en de derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling. Voor de individuele leerkracht geldt dat hij mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht. Dit is conform het arbeidsrecht. Op de volgende pagina's wordt elk onderdeel apart beschreven. In de bijlagen zijn de betreffende toestemmingsformulieren en/of bekwaamheidsverklaring te vinden.

Soorten medische handelingen op school

=> Handelingen waarvoor de wet BIG niet geldt

Bijvoorbeeld het geven van medicijnen, dat kan zijn het geven van een 'paracetamolletje' of andere medicijnen bijvoorbeeld een zepil bij een epilepsieaanval, het behandelen van een insectenbeet met bijvoorbeeld Azaron, enz.

=> Handelingen waarvoor de wet BIG wel geldt

Bijvoorbeeld het geven van injecties en het toedienen van sondevoeding. Deze mogen slechts worden uitgevoerd door artsen en verpleegkundigen. Delegeren van het verrichten van deze handelingen aan leerkrachten moet met grote zorgvuldigheid worden omgeven. Een specialist kan een leerkracht handelingsbekwaam achten. Dit heeft echter niet het gevolg dat de leerkracht niet meer aansprakelijk is voor zijn handelen; deze blijft aansprakelijk. Het mogelijk verzekeren van dit risico is een vraag die het schoolbestuur met een verzekeringsmaatschappij zal moeten overleggen. Een arts kan een leerkracht handelingsbekwaam achten en deze bekwaamheid ondersteunen met een ondertekende verklaring van bekwaamheid. De arts is dan mede verantwoordelijk. Het hebben van een medisch handelingsprotocol is belangrijk op school. Het volgen van de werkwijze van het protocol sluit derhalve niet uit dat de leerkracht aansprakelijk gesteld en vervolgd zou kunnen worden bij calamiteiten. Het betreft dan een civielrechtelijke aansprakelijkheid. Zelfs als ouders de leerkracht toestemming hebben gegeven tot het uitvoeren van medische handelingen bij hun kind kan de leerkracht verantwoordelijk worden gesteld.

1. Het kind wordt ziek op school

Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt het tijdens de schooluren last van hoofd- buik- of oorpijn. Ook kan het bijvoorbeeld door een insect geprikt worden. Een leerkracht verstrekt dan vaak - zonder toestemming of medeweten van ouders - een "paracetamolletje" of wrijft Azaron op de plaats van een insectenbeet.

In zijn algemeenheid is een leerkracht niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is, naar huis moet. De schoolleiding zal, in geval van ziekte, altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren (is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het gebracht worden, moet het naar de huisarts, enz.?). Ook wanneer een leerkracht inschat dat het kind bij een eenvoudig middel gebaat is, dan is het gewenst om altijd eerst contact te zoeken met de ouders. Wij adviseren de school om het kind met de ouders te laten bellen. Vraag daarna om toestemming aan de ouders om een bepaald middel te verstrekken.

Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Het kind kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Ook kunnen de medicijnen niet met toestemming van de ouders verstrekt worden. De leerkracht kan dan besluiten, eventueel na overleg met een collega, om zelf een eenvoudig middel te geven. Daarnaast moet hij/zij inschatten of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden. Raadpleeg bij twijfel altijd een arts. Zo kan bijvoorbeeld een ogenschijnlijk eenvoudige hoofdpijn een uiting zijn van een veel ernstiger ziektebeeld. Het blijft zaak het kind voortdurend te observeren. Iedere situatie is anders zodat we niet uitputtend alle signalen kunnen benoemen die zich kunnen voordoen.

Enkele zaken waar u op kunt letten zijn:

- *Toename van pijn*
- *Misselijkheid/braken*
- *Verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)*
- *Verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)*
- *Verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)*

Onderwijsmedewerkers zijn geen arts en bij twijfel altijd een (huis)arts raadplegen. Dit geldt uiteraard ook wanneer de pijn blijft of de situatie verergert. De zorgvuldigheid die hierbij in acht genomen moet worden, is dat er gehandeld wordt alsof het je eigen kind is.

2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica of zepillen bij toevallen. Ouders kunnen aan de schoolleiding of een leerkracht vragen deze middelen te verstrekken. Schriftelijke toestemming van de ouders is hierbij noodzakelijk.

Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. Leg daarom schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dit dient te geschieden. Hiervoor is een medicijn instructie toegevoegd in bijlage 2.

Leg verder de periode vast waarin de medicijnen moeten worden verstrekt, de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op vervaldatum. Ouders geven hierdoor duidelijk aan wat zij van de schoolleiding en de leerkrachten verwachten en die weten op hun beurt weer precies wat ze moeten doen en waar ze verantwoordelijk voor zijn. Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is, wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

Enkele praktische adviezen:

- *Neem de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind.*
- *Lees goed de bijsluiter om op de hoogte te zijn van eventuele bijwerkingen van het medicijn.*
- *Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat het medicijn aan het betreffende kind gegeven wordt.*

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, bel dan direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijke **alarmnummer 112**. Zorg in alle gevallen dat alle relevante gegevens bij de hand zijn, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en /of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont (eventueel welke fout is gemaakt).

Het opbergen van medicijnen op school

Het bewaren van medicijnen op school moet tot een minimum worden beperkt. Het is verstandig hiervoor één persoon aan te wijzen die verantwoordelijk is voor het beheer. De medicijnen dienen in een afgesloten kast (koelkast indien dit nodig is) te worden bewaard. In geen geval medicijnen bewaren in het bureau van de leerkracht. De bureaula gaat te vaak open en het gevaar kan bestaan dat leerlingen de medicijnen kunnen meenemen.

Bijvoorbeeld ook het aanvullen van de EHBO-doos op school kan onder het beheer van deze verantwoordelijke persoon vallen.

Paracetamolverstrekking op school

Bij leerlingen jonger dan 16 jaar eerst overleggen met de ouders voor een pijnstiller gegeven wordt. Bij leerlingen ouder dan 16 jaar is toestemming van ouders niet nodig.

Het advies van de GGD aan scholen over het gebruik van Paracetamol als zelfmedicatie is:

- *Paracetamol wordt terughoudend verstrekt waarbij **eerst de ouders geconsulteerd worden**; in eerste instantie worden er leefadviezen gegeven aan de leerling*
- *Het is verstandig een registratie bij te houden van de verstrekking van Paracetamol*

Leefadviezen:

- *Drink eerst een glaasje water*
- *Heb je voldoende gegeten? (ontbijt, fruit, lunch). Zo niet, eet dan eerst even wat*
- *Ga even naar buiten om een frisse neus te halen*

Check verder of er voldoende ventilatie is in het lokaal.

3. Medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. Het kind heeft contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van een schoolkind en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn. Gelukkig zien steeds meer scholen in hoe belangrijk het is voor het psychosociaal welbevinden van het langdurig zieke kind om indien mogelijk, naar school te gaan.

Medische handelingen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan schoolleiding en leerkrachten vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch BIG-handelen. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij diabetespatiënten door middel van een vingerprikje. In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de Stichting Thuiszorg of de ouders zelf op school verricht. In sommige gevallen kan er sprake zijn van een PGB. In uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders wel eens een beroep op de schoolleiding en de leerkrachten gedaan. Bij voorkeur zouden scholen een vaste ruimte moeten hebben waar leerlingen zelf kunnen prikken (vb. diabetes) (met name VO).

Schoolbesturen moeten zich wel realiseren dat zij bepaalde verantwoordelijkheden op zich nemen wanneer wordt overgaan tot het uitvoeren van een medische handeling door een leerkracht. Dit hoeft niet onoverkomelijk te zijn, maar het is goed zich te realiseren wat hiervan de consequenties kunnen zijn. Het zal duidelijk zijn dat de ouders voor dergelijke ingrijpende handelingen hun toestemming moeten geven. Zonder toestemming van de ouders kan een schoolleiding of leerkracht al helemaal niets doen. Gezien de ingrijpendheid van de handelingen moet een schoolleiding een schriftelijke toestemming van de ouders vragen.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en leerkrachten als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Bepaalde medische handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen – mogen alleen verricht worden door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Aansprakelijkheid

Leerkrachten vallen niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische - en paramedische beroepen. Soms worden leerkrachten betrokken bij de zorg rond een ziek kind en worden daarmee partners in de zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat leerkrachten gevraagd wordt om een medische handeling bij een kind uit te voeren. In deze situatie is de positie van de leerkracht een bijzondere, die met zorgvuldigheid benaderd wordt.

Voorwaarde is dat de leerkracht een gedegen instructie krijgt hoe deze de BIG-handeling moet uitvoeren van een BIG geregistreerde professional (meestal de behandelend arts of verpleegkundige). Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling moet door deze BIG-geregistreerde professional schriftelijk worden vastgelegd (met handtekening) in een bekwaamheidsverklaring. Op deze manier wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leerkracht en schoolleiding gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een leerkracht in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van een BIG - handeling. Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts, of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger, een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden.

Een leerkracht is en blijft verantwoordelijk voor zijn handelen, ook al heeft hij een bekwaamheidsverklaring van een arts. Heeft een leerkracht geen bekwaamheidsverklaring dan kan hij bij onoordeelkundig handelen civielrechtelijk aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat de leerkracht doet. Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld. Het is dus van belang om deze bekwaamheidsverklaring schriftelijk vast te leggen en ook steeds na te gaan of de leerkracht zich daarnaast ook bekwaam acht. Een schoolbestuur dat niet kan bewijzen dat een leerkracht voor een bepaalde handeling bekwaam is, raden wij aan de medische handelingen niet te laten uitvoeren.

Een leerkracht die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht - bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht zou de medische handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Een leerkracht die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handeling verricht, is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Om zeker te zijn dat de civielrechtelijke aansprakelijkheid gedekt is, is het raadzaam om, voordat er wordt overgegaan tot medisch handelen, contact op te nemen met de verzekeraar van de school. Het kan zijn dat bij de beroepsaansprakelijkheid de risico's die zijn verbonden aan deze medische handelingen niet zijn meeverzekerd. Dat hoeft op zich geen probleem te zijn, omdat wanneer de verzekeraar van een en ander op de hoogte wordt gesteld hij deze risico's kan verzekeren, eventueel tegen een hogere premie en onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld een bekwaamheidsverklaring).

Bommelerwijs heeft hiervoor een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten voor de organisatie en haar medewerkers.

Bij deze bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering is onderstaande clausule van toepassing en biedt dekking als hier aan voldaan wordt.

“AV074/1 MEDISCHE HANDELINGEN / MEDICIJNVERSTREKKING ONDERWIJSINSTELLINGEN.

De aansprakelijkheid voor schade als gevolg van zogenaamde "voorbehouden handelingen" conform de Wet op Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) is verzekerd, indien de verzekerde die de voorbehouden handeling(en) verricht in het bezit is van een bekwaamheidsverklaring zoals bedoeld in de Wet BIG en er sprake is van een schriftelijke toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de desbetreffende leerling(e) voor het verrichten van de voorbehouden handeling(en) en de onderwijsinstelling beschikt over een behandelingsprotocol dat voldoet aan de wettelijk daartoe gestelde eisen en met instemming van het bestuur en het bevoegd gezag is ingevoerd. Bij het verstrekken van medicijnen op verzoek anders dan de genoemde voorbehouden handelingen dient er sprake te zijn van een schriftelijke toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de desbetreffende leerling(e)”.

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen neem dan direct contact op met de huisarts en/of specialist van het kind. Bel bij een ernstige situatie direct het **landelijke alarmnummer 112**. Zorg ervoor dat alle relevante gegevens van het kind bij de hand zijn. Geef verder door naar aanleiding van welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij het kind waarneembaar zijn.

Bron:

GGD Gelderland - Zuid afdeling Jeugdgezondheidszorg. (2017 maart). *Protocol Medicijnverstrekking en Medisch handelen op scholen*. Geraadpleegd op 11 november 2022, van <https://ggdgelderlandzuid.nl/wp-content/uploads/2016/07/Protocol-medicijnverstrekking-en-medisch-handelen-op-scholen-versie-website-1.pdf>

Bijlage 1: Toestemmingsformulier het kind wordt ziek op school

(Formulier te gebruiken als bijlage bij het aanmeldformulier van de school)

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zal de school altijd contact opnemen met de ouders, verzorgers of met een andere, door hen aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet dan zal de leerkracht een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een "eenvoudige" pijnstiller of dat een arts geconsulteerd moet worden. Als u met bovenstaande akkoord bent, wilt u dan dit formulier invullen.

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Adres:	
Postcode en plaats:	
Naam ouder(s)/verzorger(s):	
Telefoon thuis:	
Telefoon werk:	
Naam huisarts:	
Telefoon:	
Te waarschuwen persoon, indien ouder(s)/verzorger(s) niet te bereiken zijn:	
Naam:	
Telefoon thuis:	
Telefoon werk:	
Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken:	
Medicijnen:	Naam:
Ontsmettingsmiddelen:	Naam:
Smeerseltjes tegen bijvoorbeeld insectenbeten:	Naam:
Pleisters:	Naam:

Overig:	Naam:
Ruimte voor zaken die hierboven niet genoemd zijn:	

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de directie van de school? Het is erg belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.

Ondergetekende:	
Naam:	
Ouder/verzorger:	
Plaats:	
Datum:	
Handtekening:	

Bijlage 2: Toestemmingsformulier verstrekken van medicijnen op verzoek

Ondergetekende geeft toestemming voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:	
Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Adres:	
Postcode en plaats:	
Naam ouder(s)/verzorger(s):	
Telefoon thuis:	
Telefoon werk:	
Naam huisarts:	
Telefoon:	
Naam specialist:	
Telefoon:	
De medicijnen zijn nodig voor de volgende ziekte:	
Naam van het medicijn:	
Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op de volgende tijden:	<p>_____ uur</p> <p>_____ uur</p> <p>_____ uur</p> <p>_____ uur</p>
Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):	
Dosering van het medicijn:	
Wijze van toediening:	
Wijze van bewaren:	
Controle op vervaldatum door:	<p>Naam:</p> <p>Functie:</p>

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leerkracht die daardoor een medicijn instructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam ouder/verzorger:	
Plaats:	
Datum:	
Handtekening:	

Medicijninstructie

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:

Datum:	
Door naam medewerker:	
Functie medewerker:	
Naam instelling:	
Aan naam medewerker:	
Functie:	
Naam en plaats school:	

Bijlage 3: Toestemmingsformulier uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenaamde 'medische voorbehouden handeling' op school bij:	
Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Adres:	
Postcode en plaats:	
Naam ouder(s)/verzorger(s):	
Telefoon thuis:	
Telefoon werk:	
Naam huisarts:	
Telefoon:	
Naam specialist:	
Telefoon:	
Naam medisch contactpersoon:	
Telefoon:	
Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school bij de leerling nodig is:	
Omschrijving van de uit te voeren 'medische handeling':	
De 'medische handeling' moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:	
_____	uur
_____	uur
_____	uur
_____	uur

De 'medische handeling' mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:	
Manier waarop de 'medische handeling' moet worden uitgevoerd:	
Eventuele extra opmerkingen:	
Bekwaamheidsverklaring aanwezig ja/nee	
Instructie medisch handelen	
Instructie van de 'medische handeling' + controle op de juiste uitvoering is gegeven op:	
Datum:	
Door naam:	
Functie:	
Van - naam school:	
Aan naam:	
Functie:	
Van - naam en plaats school	

Naam ouder/verzorger:	
Plaats:	
Datum:	
Handtekening:	

Bijlage 4: Bekwaamheidsverklaring uitvoeren van medische (BIG)handelingen

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling: verklaart dat,	
Naam werknemer:	
Functie:	
Werkzaam aan/bij:	
Na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren. De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:	
Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:	
De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.	
De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:	
Door naam medewerker:	
Functie:	
Werkzaam bij:	
Plaats:	
Datum:	
Handtekening:	

Bijlage 5: Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit

1. het toedienen van medicijnen aan een kind

2. het uitvoeren van een medische (BIG)handeling

- Laat het kind niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer het kind goed en probeer het gerust te stellen.
- Waarschuw een volwassene voor bijstand (of laat één van de kinderen een volwassene ophalen, waarbij u duidelijk instrueert wat het kind tegen de volwassene moet zeggen).
- Bel direct de huisarts en/of de specialist van het kind.
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
- Geef door naar aanleiding van welk medicijn of 'medische' handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt).
- Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
 - Naam van het kind
 - Geboortedatum
 - Adres
 - Telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen persoon
 - Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
 - Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn.
- Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):
 - Leg kort en duidelijk uit wat er gebeurd is.
 - Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.
 - In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis het kind is gegaan.